

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

07.04.2025 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Newshubbq.com

✓ **Отговорното бизнес поведение е основен фактор за повишаване конкурентоспособността на българската икономика**
Приносът на **Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)** към изсветляването на българската икономика, адресирането на недостига на кадри, подобряването на конкурентоспособността и за ускоряване на процеса на присъединяване на България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), беше подчертан при откриването на събитието "Отговорно бизнес поведение - пътят на предприемача", организирано от Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП), в качеството и на Национална контактна точка от г-н Борислав Гуцанов, министър на труда и социалната политика и от г-жа Зорница Русинова, председател на Икономическия и социален съвет.

Г-н Стефан Чайков, заместник-председател на УС на АИКБ, припомни че тя е активен участник в международния диалог за устойчиво развитие и отговорно бизнес поведение, и че ще продължи активно да работи за ускореното присъединяване на страната ни към организацията, както и за създаването на благоприятна среда, в която българските предприятия да прилагат устойчиви и социално отговорни бизнес модели.

От 1 януари 2018 г. Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР), в която АИКБ е член, е част от Бизнес съвета към ОИСР (BIAC). Това партньорство дава възможност за обмен на добри практики и утвърждаване на позициите на българския бизнес в глобален мащаб. Г-н Чайков, който е водещ координатор на участието на АОБР в BIAC, подчерта, че Асоциацията на индустриалния капитал в България вече активно подпомага МСП в прехода към устойчивост чрез консултации при планиране, финансиране и прилагане на зелени решения, обучения за зелени умения и адаптация към новите стандарти, както и разработване на зелени модели и зелени карти по длъжности. Той подчерта ползотворното сътрудничество с ИАНМСП и с нейния изпълнителен директор и ръководител на Националната контактна точка г-н Бойко Таков.

В рамките на събитието беше представено проучване на АИКБ, реализирано по проект „Комплексен подход за осигуряване на мотивирани квалифицирани човешки ресурси“. То показва, че основните трудности пред малките и средни предприятия включват ограничен административен и експертен капацитет по отношение на устойчивото развитие, липсата на достъп до зелено финансиране, недостиг на информация и експертиза и липса на зелени умения.

„Отговорното бизнес поведение е основен фактор за устойчивия преход на компаниите към по-зелена и конкурентоспособна икономика“, заяви **доц. д-р Милена Ангелова, главен секретар на АИКБ**, представяйки инициативите на АИКБ в подкрепа на бизнеса, включително разработването на мерки за насърчаване на отговорното предприемачество и подпомагането на малки и средни предприятия в прилагането на устойчиви практики. Те са част от общите усилия на България и допринасят за популяризирането на насоките за отговорно бизнес поведение на ОИСР.

По време на дискусиата бяха обсъдени предизвикателствата, пред които са изправени българските компании в процеса на адаптация към новите регулации и изисквания за устойчивост. „Малките и средни предприятия не просто присъстват в икономиката – те я движат. Без тях няма как да се случи устойчивият преход. Те имат нужда от партньорство – с държавата, с финансиращи институции, с образователни и технологични доставчици. Преходът трябва да се прави с тях, не въпреки тях. За това е важно да им се даде ясен път, обучение и достъп до ресурси“, заяви главният секретар на АИКБ.

Тя подчерта, че членството на България в ОИСР, наред с приемането на страната ни в Еврозоната е сред най-важните приоритети за организациите на български работодатели. Благодарение на работата и дългогодишните усилия на АОБР България очаква скоро да получи официална покана за присъединяване. Бизнес съветът на ОИСР вече многократно е подчертавал пълната си подкрепа за членство на страната ни в организацията.

Събитието събра представители на бизнеса, държавните институции и експерти в областта на устойчивостта, които дискутираха теми като ролята на държавата, във връзка с отговорно бизнес поведение; пътят на предприемача и финансовите възможности за бизнеса, насочил се към създаване на социалната и екологична бизнес среда.

Важни обществено-икономически и политически теми

[БНТ](#)

✓ Сериозно поскъпване на парното и топлата вода от 1 юли искат някои от топлофикациите

Нови по-високи цени на парното поискаха повечето топлофикации в страната, показват заявленията им публикувани от КЕВР. Най-голям ръст на цените предлагат във Велико Търново - 92% и във Враца - 66 на сто. За София исканото увеличение е близо 24%. Според експерти обаче към този момент реалистично е да бъде увеличена отоплението с пет на сто средно. По-високи цени са поискали и доставчиците на ток, като от заявленията става ясно, че минималното увеличение е 2,5%.

Сериозни увеличения на цените са поискали още от топлофикациите в Русе, Бургас и Плевен. Намаление от близо 3% искат единствено от топлофикацията във Варна. Три дружества са скрили предложенията си под предлог, че са търговска тайна - топлофикациите в Пловдив, Перник и Сливен.

"Оттук нататък така или иначе КЕВР работи през следващите няколко месеца - признава, не признава разходи преразпределя ги и оттам вече се получава окончателната цена, която в 100 процента от случаите в последните поне 20 години, няма нищо общо с цените излезли в заявленията", обясни , председателят на Асоциацията на топлофикационните дружества Кремен Георгиев.

Според Георгиев реалистичният размер на увеличението би бил 5 на сто средно за страната.

"Такива са условията в момента, наистина има още три месеца. Много зависи от това каква ще бъде прогнозата на КЕВР за следващия регулаторен период, до 30 юни догодина", каза Кремен Георгиев.

Според икономиста Иван Хиновски начинът, по който се смятат цените, не подобрява състоянието на дружествата нито качеството на предлаганата от тях услуга.

"Всички топлофикации имат нужда от инвестиции в рехабилитации на енергопроизводствените технологии. Всички са амортизирани безкрайно, с висока аварийност и това, че искат по-високи цени е напълно обективно ако искаме да имаме сигурно топлоподаване", коментира икономистът Иван Хиновски.

Тази година доставчиците на ток са предложили два варианта на цени от юли. Първият, ако се отложи отново освобождаването на пазар и втори - в случай, че се върви към либерализация.

"От 1 януари 2026 година ние ще бъдем принудени да излезем на либерализирания пазар, от което няма нищо страшно. Всичко е въпрос на пренаписване на сметките. Обикновените потребители имат интерес за по-голяма справедливост, защото тогава ще влезе механизма за компенсиране на енергийно бедните домакинства", каза Хиновски.

Допълнително ситуацията на енергийния пазар може да се усложни и в случай на реципрочни мита от Европейския съюз към САЩ, които се очаква да доставят новите реактори за "Белене".

"Моите страхове, може да удари 7 и 8 блок, да ги направи конкурентоспособени. Ако цената се повиши с 20%, респективно митото, което трябва да плаща американският доставчик, ще се замислим дали да строим нови мощности", коментира Хиновски.

Окончателни цени на парното, топлата вода и тока ще бъдат приети от КЕВР в края на юни.

✓ Базовите мита от 10% на Тръмп влязоха в сила

Влязоха в сила базовите мита от 10%, наложени от Доналд Тръмп върху вноса на стоки в Съединените щати. Тази универсална минимална ставка ще бъде събирана от американските митнически служби в допълнение към съществуващите досега митнически такси. Големият бизнес не е разтревожен от новите мита, написа президентът на Съединените щати Доналд Тръмп в социалната си мрежа. Неизвестните пред малкия и средния бизнес обаче са много. Финансовите пазари регистрираха най-лошата си седмица от времето на пандемията.

Разпродаването на акции се ускори. Индексът S&P500 се срина с близо 6%, а Dow Jones падна до 2000 пункта. Индексът Nasdaq спадна с повече от 5%, след като Китай обяви отговора си на увеличението на митата на Доналд Тръмп. Американският щат Калифорния ще търси споразумения с останалата част от света, за да се освободи от бъдещи мита срещу Съединените щати. Това обяви губернаторът демократ Гавин Нюсъм. Икономиката на Калифорния е най-голямата в Съединените щати и пета в света.

[БНР](#)

✓ Токът на енергийната борса рязко поскъпва

При средна цена от 218,77 лв. (без ДДС) за мегаватчас е търгувана днес електроенергията на Българската независима енергийна борса (БНЕБ) в пазарен сегмент "Ден напред", сочат данните след затварянето на борсата, съобщава БТА.

Сделките са на база утрешен ден на доставка - 7 април.

Енергийната борса затвори вчера при средна цена от 120,39 лв. за мегаватчас. Това означава, че електроенергията за българския бизнес утре ще бъде по-скъпа с 81,7 процента в сравнение с цената за днешния ден.

Средната цена на пиковата енергия (09:00-20:00 часа) за утре е 202,07 лв. за мегаватчас, докато за часовете (01:00-08:00 ч.; 21:00-24:00 ч.), които са извън пиковия период, тя е търгувана при средно 235,46 лв. за мегаватчас.

✓ Изненадващ ръст на работните места в САЩ с 228 000, но и на безработицата до 4,2% през март

Икономиката на САЩ добави много повече от очакваното работни места през март, но мащабните вносни мита на президента Доналд Тръмп могат да тестват устойчивостта на пазара на труда през следващите месеци на фона на спадащото бизнес доверие и разпродажбите на фондовия пазар.

През март икономиката на САЩ разкри 228 000 нови работни места след едва 117 000 през февруари (низходяща ревизия от 151 000), докато очакванията бяха за доста по-скромно увеличение на заетостта с около 135 000, показват официалните данни на Департамента по труда.

В същото време нивото на безработица се повиши до 4,2% при осреднена прогноза за стабилизиране на февруарското ниво от 4,0%.

Частният сектор допринесе за разкриването през март на 209 000 нови работни места при пазарни очаквания за 140 000, като в промишлеността бяха добавени едва хиляда работни места, но в здравеопазването 54 000, в социалното подпомагане - 24 000, а в транспортната и складова дейност - 23 000. В търговията на дребно пък бяха разкрити допълнително 24 000 работни места, отразявайки частично завръщането на работещи след проведени преди това стачки.

В същото време на федерално ниво бяха съкратени едва 4 000 работни места след останали без работа 11 000 през февруари въпреки широко рекламираните от Министерството на правителствената ефективност (DOGE) съкращения на "раздутия" федерален щат.

Безработица пък се ускори слабо през март до 4,2% при очаквания за стабилизиране на февруарското ниво от 4,1%, а броят на безработните нарасна с 31 хиляди до 7,08 милиона. Заетостта пък нарасна с 210 хиляди до 163,51 милиона.

Заплащането на труда се повиши през март с 0,3% на месечна база, или увеличение с 9 цента до 36,00 долара на час, потвърждавайки пазарните очаквания. Спрямо година по-рано растежът на часовото заплащане на труда се забави до 3,8% от 4,0% през февруари и при пазарни очаквания за 3,9%.

Днешният доклад за пазара на труда е като цяло по-добър от очакванията, но трябва да се има предвид, че фирмите се колебаят да наемат служители поради несигурна търговска политика. Тази предпазливост може да отстъпи място на съкращения на работни места, след като Тръмп обяви на 2 април базовите мита от 10% върху вноса в САЩ, като същевременно въведе изненадващо високи т.нар. реципрочни мита на основни американски търговски партньори като ЕС, Китай, Япония и Южна Корея, отприщвайки заплахи за ответни мерки и разтърсвайки световните финансови пазари.

Икономисти изчислиха, че мащабните вносни мита на Тръмп са повишили ефективната тарифна ставка на САЩ до най-високото ниво от повече от век насам (от 1909-1910 г.).

Митата на Тръмп след завръщането му в Белия дом вече изнервиха бизнеса, който приветства изборната му победа през ноември. Мартенският доклад за пазара на труда може да предложи известно краткосрочно облекчение на финансовите пазари след техния срив през последните седмици.

Данните и проучванията за бизнес и потребителските нагласи обаче показват, че икономиката на САЩ е в застой през първото тримесечие поради несигурността на търговската политика и тежките зимните бури в редица щати. Прогнозите са за нарастване на БВП през първите три месеца с под 0,5% на годишна база, като има големи шансове дори за свиване на американската икономика. Икономистите не изключват рецесия през следващите 12 месеца.

Те очакват ефектите от реципрочните тарифи да бъдат очевидни, веднага щом излезе докладът за заетостта през април. Новоразкритите работни места най-вероятно ще намалееят, тъй като се очаква потребителските разходи да се свиват на фона на увеличението на цените.

Финансовите пазари очакват Федералният резерв да възобнови намаляването на лихвените проценти не по-късно от юни, след като спря цикъла си на облекчаване на паричната и лихвена политиката през януари. Представителите на централната банка на САЩ прогнозираха миналия месец две намаления на лихвените ставки през тази година от настоящия диапазон на федералната фондова лихва между 4,25% и 4,50%.

Мениджър

✓ Слаб износ, силна реколта и нестабилни цени движат пазарите на зърно

Геополитическото напрежение по света, непредвидимата тарифна политика на САЩ, слабите резултати от износа на пшеница от САЩ и ЕС, както и оптимистичните очаквания за новата реколта, поддържат висока динамика на световните зърнени пазари, отбелязват експертите от Софийската стокова борса тази седмица.

След сериозното понижение на котировките FOB (FOB - Free On Board - на границата на страната износител) на хлебната пшеница за доставка през април в Чикаго миналата седмица, сега трендът надолу продължава повсеместно, но с доста слаби темпове, пише БТА. В Чикаго пшеницата поевтинява с 2 долара до нива от 230 долара за тон. Във Франция също се наблюдава спад на цената на пшеницата - с 2 евро до 220 евро за тон. Украйна се връща към квотната система за износ от юни и също сваля 2 долара до 250 долара за тон, а Русия е надолу с 1 долар до 252 долара за тон.

Движението на цената при царевичата, с доставка през април, която се беше сринала чувствително преди месец, а впоследствие тръгна нагоре, следва тенденциите при пшеницата.

През тази седмица обаче се наблюдава опит за леко възстановяване в САЩ на цената на царевичата. Котировките се връщат нагоре с 4 долара до 210 долара за тон. Във Франция цената пада с 2 евро до 208 евро за тон, а в Украйна – с 2 долара до 238 долара за тон.

Цената на ечемика в Украйна в последните месеци е много разнопосочна. Тя се характеризира с ясно видими повишения и загуби. След рязкото повишение, отчетено в средата на февруари, сега се движи доста по-спокойно. Тази седмица пада минимално – с 1 долар до 237 долара за тон.

Дори рапицата, търгувана на борсата "Юронекст" (Euronext) с доставка през месец май 2025 година, която няколко месеца отбелязва сериозни пикове и спадове, не прави изключение от общата тенденция към понижение - минус 3,75 евро до 517,25 евро за тон.

Контрактите за нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам се сриваха надолу от средата до края на декември, а около първите дни и до средата на януари наваксваха нагоре. През февруари трендът тръгна силно нагоре, но отново последва срив в края на месеца. Началото на март донесе забележимо поскъпване, последвано от нулева промяна. Сега се наблюдава повишение от 5 долара до 1240 долара за тон.

Рафинираната захар за майски контракт, през тази седмица поскъпна с 6 долара до 543,80 долара за тон на борсата в Лондон.

Търговията със зърнени стоки на Софийската стокова борса е спокойна. Продължава търсенето на фуражна пшеница, насипна, при цена от 340 лева за тон.

Цените на основните стоки са стабилни при непроменено ниво на началните им стойности. Има много нови оферти за продажба на семена и ядки, на цени вариращи от 2500 до 6800 лева за тон, както и за консервирани хранителни продукти.

В подкръг "Индустриални стоки" на ССБ сделките са за газьол за ПКЦ, който се продаде на 2148 лв./хил.л, и за отпадъци от черни метали на 336,52 лева за тон.

✓ Природният газ отбеляза най-големият ръст на търсене на глобално ниво

Природният газ отбеляза най-големият ръст на търсенето на глобално ниво сред изкопаемите горива през 2024 г., отчита годишният доклад Global Energy Review 2025 на Международната енергийна агенция.

Търсенето се е увеличило с 2,7% през 2024 г., нараствайки със 115 милиарда кубични метра (bcm), в сравнение със средно около 75 bcm годишно през последното десетилетие.

Китай имаше най-голям абсолютен ръст на търсенето на газ през 2024 г. от над 7% (30 млрд. куб. м), като растежът също беше силен в други нововъзникващи и развиващи се икономики в Азия.

Търсенето на газ се увеличи с около 2% (20 милиарда кубически метра) в Съединените щати.

Потреблението на природен газ в Европейския съюз се е повишило с около 1% през 2024 г., като потреблението на природен газ в промишлеността продължава да се възстановява през 2024 г., възползвайки се от по-ниската ценова среда, но все още остава с близо 15% под нивото си от 2019 г.

Какво се случва на пазара на енергия

Световното търсене на енергия е нараснало с 2,2% през 2024 г. – по-бързо от средния темп през последното десетилетие. Увеличението беше водено от енергийния сектор, тъй като търсенето на електроенергия нарасна с 4,3% – доста над растежа от 3,2% на глобалния БВП, движено от рекордни температури, електрификация и цифровизация.

Възобновяемите енергийни източници представляват най-големия дял от растежа на глобалните енергийни доставки (38%), следвани от природния газ (28%), въглищата (15%), петрола (11%) и ядрената енергия (8%).

В автомобилния транспорт бързото увеличаване на камионите, задвижвани с природен газ в Китай – с рекордни продажби през 2024 г. – допринесе за по-ниското търсене на дизел там. Използването на LNG като гориво за бункериране също се очаква да се увеличи на фона на по-строгите разпоредби за емисиите за корабоплаването.

Нововъзникващите и развиващите се икономики представляват над 80% от растежа на световното търсене на енергия. В Китай растежът на търсенето на енергия се забави до под 3% през 2024 г., наполовина от темпа през 2023 г. и доста под средния годишен растеж на Китай от 4,3% през последните години. Независимо от това през 2024 г. Китай все още отбеляза най-големия ръст на търсенето в абсолютно изражение от която и да е страна. Индия отбеляза второто по големина увеличение на търсенето на енергия в абсолютно изражение – повече от увеличението във всички развити икономики взети заедно.

Развитите икономики също отбелязаха значително връщане към растеж на търсенето на енергия след няколко години на спад, като търсенето се повиши с почти 1%. Европейският съюз се върна към растеж за първи път от 2017 г. (освен възстановяването след Covid през 2021 г.). Съединените щати отбелязаха третия най-голям абсолютен ръст на търсенето през 2024 г. след Китай и Индия.

Търсенето на въглища

Световното търсене на въглища се е повишило с 1%. Производството на електроенергия беше основният двигател на растежа, тъй като високите температури увеличиха потреблението на електроенергия за охлаждане. Интензивните горещи вълни доведоха до увеличаване на употребата на въглища както в Китай, така и в Индия, които заедно представляват по-голямата част от увеличението на глобалното търсене от около 65 милиона тона въглищен еквивалент (Mtce). Китай остава най-големият потребител на въглища в световен мащаб, като представлява рекордните 58% от световното потребление на въглища.

Потреблението на електроенергия

Световното потребление на електроенергия се е увеличило с близо 1 100 тераватчаса (TWh) през 2024 г., повече от два пъти повече от средното годишно увеличение през последното десетилетие. Увеличението – повече от годишното потребление на електроенергия в Япония – беше най-голямото досега, с изключение на годините, когато световната икономика се възстановяваше от рецесията. Китай покрива повече от половината от глобалното увеличение на търсенето на електроенергия, но увеличението е широкообхватно, с растеж от 4% в други нововъзникващи и развиващи се икономики. Търсенето на електроенергия достигна нов връх в развитите икономики.

Нарастващото потребление на електроенергия в световен мащаб се дължи на фактори като увеличаване на търсенето на охлаждане в резултат на екстремни температури, нарастващо потребление от индустрията, електрификация на транспорта

и разширяване на сектора на центровете за данни. Използването на електроенергия в сгради представлява почти 60% от общия растеж през 2024 г. Принос имат и центровете за данни. Инсталираният капацитет на центровете за данни в световен мащаб се е увеличил с приблизително 20%, или около 15 гигавата (GW), най-вече в Съединените щати и Китай. Междувременно продължаващият растеж на навлизането на електрически превозни средства доведе до увеличаване на потреблението на електроенергия в транспорта. Глобалните продажби на електрически автомобили са нараснали с над 25% ,надхвърляйки 17 милиона единици и представлявайки една пета от всички продажби на автомобили, в съответствие с прогнозите на IEA за 2024 г.

Новите източници

През 2024 г. 80% от растежа на световното производство на електроенергия е осигурен от възобновяеми източници и ядрена енергия. Заедно те допринесоха за 40% от общото производство за първи път, като само възобновяемите източници доставят 32%. Новите инсталации за възобновяема енергия достигат рекордни нива за 22-ра поредна година, с около 700 GW общ възобновяем капацитет, добавен през 2024 г., почти 80% от които са слънчеви фотоволтаични. Производството от слънчеви фотоволтаици и вятър се е увеличило с рекордните 670 TWh, докато производството от природен газ е нараснало със 170 TWh и въглища с 90 TWh. В Европейския съюз делът на производството, осигурено от слънчеви фотоволтаици и вятър, за първи път надмина комбинирания дял на въглища и газ. В Съединените щати делът на слънчевата фотоволтаика и вятъра се повиши до 16%, изпреварвайки този на въглищата. В Китай слънчевата фотоволтаична енергия и вятърът достигнаха почти 20% от общото производство.

Вредните емисии

Нарастването на свързаните с енергетиката емисии на въглероден диоксид се забави до 0,8% през 2024 г., докато световната икономика се разшири с повече от 3%. Глобалното увеличение от 300 милиона тона CO₂ е повлияно от рекордно високите температури. Повечето ръст на емисиите през 2024 г. идват от нововъзникващи и развиващи се икономики извън Китай. Ръстът на емисиите в Китай се забави през 2024 г., въпреки че емисиите на глава от населението сега са с 16% по-високи, отколкото в развитите икономики и почти два пъти над средните за света. Емисиите в развитите икономики са намалели с 1,1% до 10,9 милиарда тона през 2024 г. – ниво, наблюдавано преди 50 години, когато техният БВП е бил повече от три пъти по-малък.

3e-news.net

✓ Министърът на регионалното развитие издаде втора заповед за проверка на пътищата

Министърът на регионалното развитие и благоустройството Иван Иванов издаде втора заповед за проверка на пътищата. След като в четвъртък той разпореди извънредна проверка на опасните участъци в цялата страна и какво е необходимо за обезопасяването им, сега заповедта касае геодинамични процеси, които засягат пътната мрежа. Целта е да се извърши преглед на наличието на свлачища и други негативни влияния, така че незабавно да се предприеме укрепване. Тези действия са превантивна мярка, предвид очакваните валежи и с оглед повишаването безопасността на движение.

Припомняме, че вече се работи по първата заповед на министър Иванов, която трябва да даде информация за необходимите дейности, които да се извършат в пътните участъци с висока концентрация на ПТП-та в цялата страна. Възможните решения включват: ремонт на пътната настилка, подновяване на маркировката, поставяне на мантинели и пътни знаци.

✓ МАЕ: Разходите за инвестиции и иновации в енергетиката надхвърлят 50 млрд. долара през 2024 г.

МАЕ публикува доклад, в който се прави глобален преглед на напредъка и предизвикателствата в областта на иновациите в енергийните технологии. Обобщението се основава на набор от данни за повече от 150 акцента в областта на енергийните иновации през изминалата година, обхващащи 45 държави, и е изготвено с помощта на експерти от програмите за технологично сътрудничество на МАЕ и проучване сред близо 300 специалисти от цял свят. В него се анализират тенденциите в публичните и корпоративните разходи за научноизследователска и развойна дейност, потоците рисков капитал и усилията за демонстриране на технологии.

В прегледа се посочва, че все по-голям акцент се поставя върху нискоемисионните, модулните и масово произвежданите технологии, както и върху стартирането на 18 „надпревари“ за насърчаване на по-бързия напредък към ключови демонстрационни етапи. В докладът се посочват още областите, в които се разработват нови подходи за политическа

подкрепа с цел по-ефективно използване на публичните средства, но също така се открояват областите, в които са необходими повече усилия за преодоляване на пречките пред разширяването на мащаба и привличането на частен капитал.

МАЕ разглежда няколко фактора, посветени на три динамични области: диверсификацията на доставките на минерали за батерии, прилагането на изкуствен интелект в енергийните иновации и разработването на технологии за отстраняване на въглероден диоксид. Анализът предоставя основа, базирана на данни, за информиране на политиците, промишлеността и други заинтересовани страни относно състоянието на енергийните иновации в световен мащаб и значението на поддържането на динамиката на иновациите в дългосрочен план.

Според доклада, въпреки че не съществуват прости показатели за измерване на напредъка на всеки етап от иновациите, важна информация за състоянието на системата за иновации в енергетиката може да се получи от данните за разходите за научно-развойна дейност, патентоването (водещ показател за резултатите от НИРД), набирането на рисков капитал (показател за очакваната пазарна стойност на новите технологии), пускането на нови продукти и конкурентоспособността. Документът показва, че публичните и бизнес разходите за НИРД в областта на енергетиката са се увеличили през последните години с шест процента годишно в реално изражение. Последните налични данни показват, че преките държавни разходи за НИРД в областта на енергетиката в световен мащаб са се увеличили отново през 2024 г., като са надхвърлили 50 млрд. долара през предходната година, макар че темпът на нарастване може да се е забавил. Първите признаци за разходите през 2024 г. сочат по-плавен годишен ръст в САЩ и Канада, компенсирани от по-висок ръст в Япония и Норвегия.

Докладът разкрива също така, че не всички финансирани проекти водят до радикално нови технологии, но въздействието на тези разходи може да бъде широкообхватно. В отговор на кризата в енергийната сигурност средните публични разходи за научноизследователска и развойна дейност в областта на енергетиката в страните членки на МАЕ нараснаха до исторически най-високото ниво от 0,1 % от БВП през 80-те години на ХХ век. Три пети от тези средства бяха предназначени за ядрена енергетика, а между 1980 г. и 2000 г. ядрената енергетика в тези страни се увеличи почти четири пъти, като забави нарастването на търсенето на вносен нефт и газ. Днес тези страни отделят малко над 0,04 % от своя БВП за енергийни изследвания и разработки, като близо 60 % от тях са насочени към три области: енергийна ефективност, ядрена енергия и възобновяеми енергийни източници.

Целият доклад може да бъде [разгледан тук](#).

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Европейският соларен сезон става все по-интензивен и разрушителен

Сезонът на слънчевата енергия в Европа става все по-дълъг и интензивен, като заплашва да наруши пазарите и да претовари мрежите с излишък от евтина енергия.

Производството на слънчева енергия се увеличава през април, тъй като по-дългите дни се съчетават с по-слънчево време, а по-топлите условия намаляват и търсенето на отопление от домакинствата. Нови мощности за слънчева енергия генерират голямо количество електроенергия, което може да доведе до понижаване на цените на електроенергията под нулата, да намали печалбите на производителите на енергия от възобновяеми източници и да отблъсне някои инвеститори. Отрицателни цени се получават, когато предлагането изпреварва търсенето, въпреки че много малко потребители - обикновено тези със специална тарифа за зареждане на електромобили - могат да се възползват от безплатната енергия. Този излишък може да бъде компенсирани или чрез увеличаване на търсенето, или чрез съхраняване на електроенергията. Някои нови соларни паркове се изграждат с батерии, за да се избегне този проблем, но са необходими повече инвестиции. „Повишаването на отрицателните цени - и ценовите скокове в други моменти - е ярък сигнал за инвестиции в гъвкавостта на системата“, казва Крис Рослоу, старши анализатор на данни за енергетиката и климата в мозъчния тръст Ember.

Този импулс ще става все по-силен, тъй като според данни на BNEF през тази и следващата година Европейският съюз ще свърже към мрежата рекордно количество нови слънчеви панели и ферми.

Europe's Solar Season is Intensifying

Average gigawatts of monthly generation for major solar countries.

	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
2020	0.9	1.5	2.4	3.5	3.8	3.7	3.9	3.5	3.0	1.8	1.2	0.7
2021	0.8	1.6	2.7	3.4	3.8	4.3	4.1	3.6	3.1	2.3	1.2	0.8
2022	1.2	2.0	3.0	3.8	4.7	5.0	5.0	4.6	3.4	2.5	1.5	0.9
2023	1.2	2.3	3.1	4.3	5.0	5.7	5.4	4.9	4.4	2.7	1.6	1.2
2024	1.5	2.2	3.5	4.9	5.8	6.0	6.5	6.2	4.5	2.8	1.9	1.6

Source: ENTSO-E, Elexon
 Note: Data provides average for GB, DE, ES, FR, IT

Bloomberg

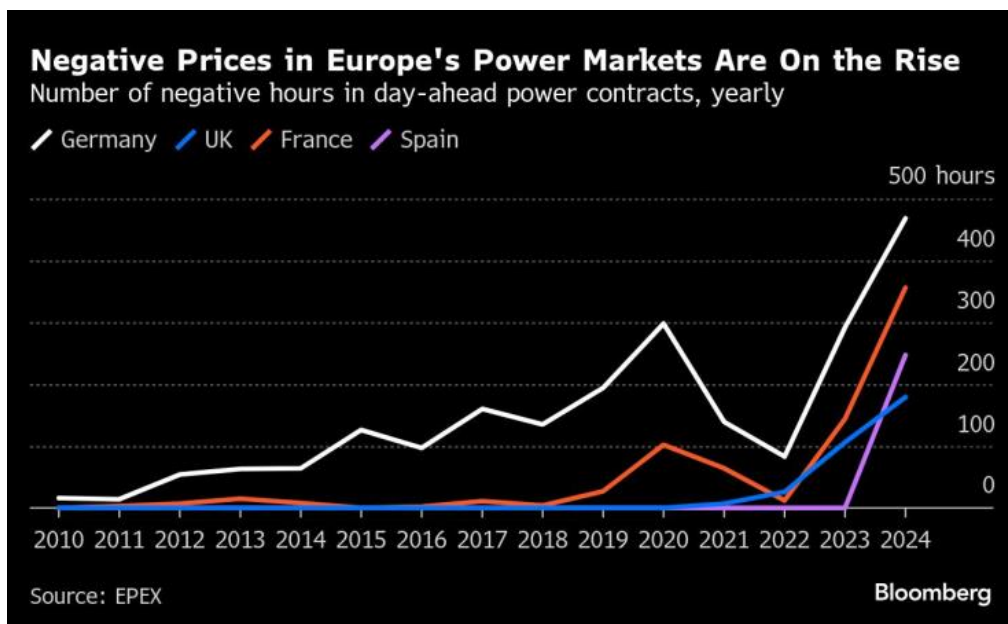
Соларният сезон в Европа се засилва. Средни стойности на генерираната слънчевата енергия в мегавати за основните страни производителки на соларна енергия в Европа

Ежедневно се наблюдава несъответствие между нарастващото предлагане на слънчева енергия и търсенето, като последното достига своя връх в ранните вечерни часове, точно когато производството започва да спада. С нарастването на капацитета на слънчевата енергия за постигане на целите за декарбонизация, Европа се затруднява да намери начини за използване на евтина електроенергия през деня, като същевременно избягва връщането към изкопаемите горива вечер. Периодите на слънчево време през март увеличиха производството на слънчева енергия над търсенето, което доведе до отрицателни цени. Приходите от производството на слънчева енергия в Германия също се понижиха и се очаква да спаднат допълнително през април, според анализ на BNEF.

Според анализаторите на BNEF Мбонгени Дубе и Кесавартиний Саваримуту разликата между цените, плащани на производителите на слънчева енергия, и цената на базовата енергия се очаква да продължи да се увеличава, което може да навреди на компаниите, изграждащи и експлоатиращи соларни паркове.

Ниските цени също така обезкуражават някои инвеститори да подкрепят нови проекти за възобновяеми енергийни източници, което заплашва да провали целите на Европа за 2030 г. в областта на чистата енергия.

Продължителността на негативните цени се е увеличила през последните години и през 2024 г. за първи път се разпространява в страни като България, Гърция и Испания, според Европейската агенция за сътрудничество между енергийните регулатори.

Негативните цени на енергийните пазари в Европа се увеличават | Брой на негативните часове в договорите за електроенергия за ден напред, годишно

„Тази честота на отрицателните цени вероятно ще продължи с увеличаването на производството на енергия от слънчева енергия“, заяви говорителят на агенцията Илария Белачи.

Субсидиите, които стимулират производителите на енергия от възобновяеми източници да продължават да произвеждат, дори когато цените падат под нулата, трябва да бъдат реструктурирани, каза агенцията.

Розлоу от Ember заяви, че новите инвестиции за повишаване на гъвкавостта на европейската енергийна мрежа ще помогнат за стабилизиране на цените, тъй като все повече проекти за възобновяеми енергийни източници се разрастват. Едно от потенциалните средства е увеличаването на съхранението в батериите, което ще позволи на операторите да изтеглят електроенергията от мрежата в моменти на излишък и да използват това предлагане, когато търсенето е високо, каза той.

Разширяване на мрежата

Негативните цени могат да бъдат ограничени и чрез разширяване на мрежата в Европа, смята Рослоу. Засега капацитетът се ограничава от бавното планиране и тесните места в електрическите връзки между различните региони.

„Отрицателните цени ни казват, че се нуждаем от повече пътища за използване на изобилната слънчева енергия“, каза той.

Добавянето на повече мрежови връзки ще спомогне и за намаляване на други разходи, като например заплащането на операторите за изключване на турбините. През 2024 г. Обединеното кралство е похарчило повече от 1 млрд. паунда за „разходи за претоварване“, въпреки рекордната година за производство на вятърна енергия.

Метеорологичните модели в Европа тази пролет сочат към силно производство на слънчева енергия, след като през миналия месец в Обединеното кралство имаше рекордно слънчево време.

В нов анализ на BNEF, публикуван в сряда, се очаква бурно производство на слънчева енергия през април, тъй като се наблюдава подобряване на облачността, включително 75% увеличение на месечна база в Испания. В доклада се предвижда също така търсенето на електроенергия да намалее, въпреки прогнозите за потенциален студен фронт, който ще донесе необичайно ниски температури и ще доведе до скок в търсенето на отопление в някои райони.

Въпреки това не всички смятат, че рязкото увеличаване на слънчевата енергия ще доведе до по-неблагоприятни цени.

Тим Партридж, който ръководи търговията с енергия в LG Energy Group Ltd. в Манчестър, казва, че сезонната поддръжка на скандинавските ядрени централи и газовите находища в Норвегия може да компенсират част от излишната слънчева енергия.

„Отрицателните цени може да се окажат по-малко разпространени, отколкото се очакваше“, казва той.

✓ Свободното падане на цената на петрола променя глобалния енергиен пейзаж

Сривът на цените на петрола през последните два дни след двойния шок от митата на президента Доналд Тръмп и изненадващото увеличение на производството от страна на ОПЕК+ промени глобалния енергиен пейзаж със зашеметяваща скорост.

Цената на суровият петрол тип „Брент“, световният бенчмарк, се срина с 13% през четвъртък и петък до малко над 66 долара за барел, хвърляйки нови съмнения върху стремежа на Тръмп да увеличи агресивно производството на изкопаеми горива в САЩ и да постигне „енергийно господство“. От другата страна на Атлантическия океан разпродажбата е на път да намали рязко покачващите се енергийни разходи в Европа, но също така да притисне петролните находища в Близкия изток.

Петролният пазар вече отхвърля очакванията за 2025 г. Goldman Sachs Group Inc., един от дългогодишните бикове на Уолстрийт, намали в четвъртък прогнозата си за цената на петрола сорт Брент в края на годината с 5 долара до 66 долара за барел. Enverus съкрати повече от една трета от модела си за растеж на търсенето. UBS Group AG, която в началото на годината прогнозира, че световното търсене ще нарасне с 1,1 млн. барела дневно, сега намалява тази прогноза с почти 50%.

„В момента, в който президентът Тръмп наложи митата, които се стовариха върху Канада преди почти два месеца, ние вече бяхме понижали прогнозата си“, каза Ал Салазар, ръководител на макроизследванията за нефт и газ в Enverus. „Моментът на съобщението от страна на ОПЕК сякаш ги натовари“.

Петролът поевтинява заради митата на Тръмп и шока от ОПЕК+ | WTI се срина със 7,4% в петък, което е най-големият му спад от 2022 г. насам

Фючърсите на американския петрол се установиха близо до 61 долара за барел в петък - доста под прага от 65 долара, от който много компании се нуждаят, за да сондират изгодно нови кладенци в Тексас и околните щати, според скорошно проучване на Федералната резервна банка на Далас. Междувременно търговската война повишава цените на сондажното оборудване, като разходите за тръби са се увеличили с около 30% в сравнение с нивата преди Тръмп да наложи 25% мита върху стоманата миналия месец.

Комбинацията от по-ниски цени на петрола и по-високи разходи заплашва да провали стремежа на Тръмп американските сондажни компании да увеличат производството.

„Не мисля, че „сондирай, бейби, сондирай“ някога е било краткосрочна реалност за американските производители“, каза в петък в телефонно интервю Лео Мариани, анализатор в Roth Capital Partners LLC. „Сега това дори не се обсъжда.“ Енергийният индекс S&P 500, съставен от американски петролни и газови компании, се срина с 16% в четвъртък и петък. Сред най-силно понижилите се компании бяха APA Corp., Diamondback Energy Inc. и Baker Hughes Co., които спаднаха с повече от 20%.

По-ниските цени на петрола обаче в крайна сметка ще доведат до понижаване на цените на бензина, което би помогнало за постигане на целта на Тръмп за намаляване на енергийните разходи в САЩ.

В Европа спадът на цените е добре дошла новина. Митата накараха бензина там да падне до шестмесечно дъно заради очакванията, че търговските войни могат да осакатят глобалното търсене на енергия и да облекчат неотдавнашното свиване на пазара.

Тези по-ниски цени са облекчение за региона, който се бори да се запаси с достатъчно газ за следващата зима. Ако китайската икономика се забави, Европа е по-малко вероятно да се сблъска с конкуренцията за закупуване на товари с втечен природен газ от САЩ и други страни.

Една от страните, които трябва да се наблюдават, е Германия, която ще се нуждае от най-много газ през лятото, за да запълни огромните си хранилища. По-ниските цени на природния газ могат да помогнат на нейната индустрия, която и без това изпитва затруднения, след като руската война в Украйна доведе до скок на цените на енергията.

В Близкия изток болката, която някои членове на ОПЕК+ изпитват от по-ниските цени, е планирана.

Саудитска Арабия настояваше за утрояване на увеличението на производството, планирано преди това за май, в очевиден опит да накаже някои от членовете на групата - включително Казахстан и Ирак - които упорито не спазват квотите си за добив.

Моментът на съобщението - часове след това на Тръмп - изглеждаше малко вероятно да е съвпадение. Според запознат с въпроса човек, който е помолил да не бъде назоваван, официални лица във Вашингтон и Рияд са провели дискусии в дните преди това. Както делегатите на групата, така и търговците на суров петрол спекулираха, че саудитците умишлено се стремят да увеличат мечия ефект.

Това е рискована игра за ОПЕК+. Много от нейните членове се нуждаят от високи цени на петрола, за да покриват държавните разходи. Саудитска Арабия например се нуждае от петрол над 90 долара за барел, според Международния валутен фонд, и вече е принудена да намали инвестициите в някои от проектите, които са в основата на визията на престолонаследника принц Мохамед бин Салман за трансформиране на икономиката на кралството.

Ирак също се нуждае от цени над 90 долара за барел, а Казахстан - от над 115 долара за барел, изчислява МВФ.

В САЩ това накара инвеститорите в шистови находища да се примирят със суровата нова реалност.

„Почти имаш чувството, че този ход от страна на ОПЕК беше допълнителният двигател, който накара хората да си кажат: „Добре, сега наистина трябва да мисля за цена под 60 долара“, каза в интервю Джозеф Силвърстайн, анализатор от UBS.

Капитал

✓ Паниката на пазарите продължава

Паниката, която обвзе финансовите пазари в края на миналата седмица, продължава в понеделник. Американските индекси изглежда ще продължат със спадове, след като регистрираха най-слабото си представяне от март 2020 г. насам. Фючърсите на водещите индекси в САЩ сочат за спадове между 4% и 5%. В Азия водещите пазари се сринаха на фона на нарастващото търговско напрежение. Японският Nikkei загуби над 7%, докато в Китай Hans Seng се срина с над 12%. В Европа положението не е по-различно. Германският DAX се върна под 20 хил. пункта със спад от над 5% на старта на сесията.

Американските технологични гиганти изглежда поемат най-голям удар. Само за ден Apple загуби над 7%. Намеренията на Тръмп да обложи с мита вноса от почти всяка страна в света означава, че продуктите, които компанията произвежда основно в Азия ще поскъпнат значително. Tesla също понесе тежки загуби, като акциите ѝ се сринаха с над 10%.

Amazon загуби 4% на фона на притесненията от инвеститори, че митата от страна на Китай може да повлияят косвено на логистичните и технологични операции на компанията. Анализатори от Jefferies отбелязаха, че създалата се ситуация може да се превърне в "безплатен пропуск" за технологичните гиганти да понижат очакванията за ръст на приходите, без да понесат сериозни репутационни щети.

Microsoft също не бе подмината от негативната вълна и загуби над 3%. Акциите на производителя на чиповете, които захранват езиковите модели за изкуствен интелект, Nvidia също се сринаха със спад от над 7% до под 100 долара.

Основният катализатор за резкия спад на пазарите бяха новите мита, наложени от САЩ върху вноса от всички страни. Почти всеки един продукт, който влиза в страната, ще бъде обложен с 10%, а за някои страни и региони нивото ще е чувствително по-високо. За стоки от ЕС митото ще бъде над 20%, а от Китай - над 34%. Някои страни вече обявиха реципрочни мерки,

което допълнително засилва опасенията на инвеститорите за забавяне на икономическия растеж. Очакванията за рецесия в САЩ вече достигат 50%.

Пазарът сега насочва вниманието си към ключови макроикономически данни, включително индекса на потребителските цени (CPI), който се очаква по-късно тази седмица. Данните ще бъдат внимателно следени, тъй като могат да повлияят на посоката на паричната политика на Федералния резерв. Евентуални коментари от страна на управителя на Фед Джером Пауъл или други членове на борда също могат да повлияят на настроеността. Председателят на Федералния резерв сподели по време на конференцията пред журналисти в петък, че институцията е подготвена да посрещне рисковете, но предупреди за по-слаб растеж и по-високи цени.

Пазарните спадове идват точно преди американските компании да излезнат с финансовите си резултати за първото тримесечие. Инвеститорите ще търсят отговори от изпълнителните директори за очакванията им за рецесия и ходовете, които планират, за да се справят с несигурността около търговията. Митата вероятно няма окажат ефект върху резултатите им за първите три месеца от годината, но ще започнат да си проличават през следващото тримесечие.

Според анализ на Jefferies, че новите мита може да дадат възможност на технологичните гиганти да "преразгледат" очакванията на пазарите и акционерите. Анализаторите на компанията наричат това това "безплатен пропуск" за компаниите да коригират амбициозните си прогнози без сериозни последствия. .

Следващите дни ще бъдат решаващи за това дали пазарите ще продължат надолу или ще намерят дъно и ще се стабилизируют. Инвеститорите ще следят икономическите индикатори, но също така и всеки сигнал за потенциално деескалиране на напрежението между двете най-големи икономики в света. За момента най-добрият ход е да се запази самообладание. Възможността за оряване на някои губещи позиции може да бъде позитивно от данъчна гледна точка, но прекомерната търговия може да се отрази твърде негативно. Инвеститорите, които са взели пример от Уорън Бъфет, който заделени рекордните над 200 млрд. долара в пари в брой, могат да използват тези средства, за да закупят акции на по-ниска цена. За сега златото регистрира лек ръст от 0.4% в понеделник, докато друг актив, който се счита за убежище по-време на пазарни сътресения- държавните облигации и най-вече тези от САЩ, се покачват драстично, което понижава и доходността им.

Cross.bg

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, Денят започва"

- Тема: Кой ще понесе вината за пътищата убийци и за поредната трагедия?
- Тема: Неуспешен вот на недоверие и заявки за 4-годишен мандат. С чия подкрепа ще оцелее правителството?
- Тема: Два златни медала на уредите и сребро в многобоя - грацията Стилияна Николова с равносметка от Световната купа по художествена гимнастика в София

БТВ, „Тази сутрин"

- Тема: След трагедията със Сияна - защо екипи на Спешната помощ заобикалят фаталната отсечка
- Тема: За митата на Тръмп и за какво ще стигнат парите в държавния бюджет; Гост: Атанас Пеканов
- Тема: Какви мерки трябва да се предприемат срещу безводие

✓ Преглед на печата

в. 24 часа - Имотната мафия с агенти под прикритие в опаските за храна на бедни

в. Труд - Вадим левове под дюшека преди еврото

в. Труд - Бойко Борисов ще реши докога ще остане правителството

в. Труд - Седмица с полярен студ - загиват овошки

в. Телеграф - Изкупуваме имотите в Северна Гърция

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - Две нови индустриални зони край София - за авиация и ИТ, дават тласък и на Северна България

в. 24 часа - Три крачки до 1,3 млрд. лв. от втория транш по плана за възстановяване, трябваше да е платен преди 3 години

в. 24 часа - Рекорден наплив за омбудсман- стана атрактивен пост заради служебния премиер

в. Телеграф - В мнозинството са убедени: правителството е стабилно

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Тошко Йорданов: Медийният закон и СЕМ са толкова остарели, колкото правилата за движение на файтоните
- в. Труд - Бойко Синапов: Вносно и старо е 90 на сто от месото в българските колбаси
- в. Телеграф - Красимир Георгиев: 10 000 с калпаво обучение ще вземат книжка

Водещи анализи

- в. 24 часа - Търговската война удари - китайците ще наводнят света с евтин дъмпинг
- в. Труд - Митата на Тръмп и световната търговска война - всичко, което трябва да знаете
- в. Телеграф - БГ имотния балон наду и Гръцкия

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.